

S İ R K Ü L E R : 2 0 1 5 / 3 0

23.04.2015

ARAŞTIRMA, GELİŞTİRME, YENİLİK VE YAZILIM FAALİYETLERİ İLE İLGİLİ “SINAI MÜLKİYET HAKLARI İSTİSNASI”

Kurumlar Vergisi Kanunu'na eklenene 5/B maddesi ile Türkiye'de gerçekleştirilen araştırma, geliştirme ve yenilik faaliyetleri ile yazılım faaliyetleri neticesinde ortaya çıkan buluşlardan 01.01.2015 tarihinden itibaren elde edilen kazanç ve iratlara yönelik “sınai mülkiyet haklarında istisna” uygulaması getirilmiştir.

21.04. 2015 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan 8 seri numaralı Kurumlar Vergisi Genel Tebliği'nde sınai mülkiyet haklarında istisna ile ilgili aşağıdaki açıklamalar yapılmıştır.

- **Sanayi ve mülkiyet haklarından elde edilen kazanç ve iratların kapsamı**

Kurumlar vergisi mükellefleri tarafından Türkiye'de gerçekleştirilen araştırma, geliştirme ve yenilik faaliyetleri ile yazılım faaliyetleri neticesinde ortaya çıkan buluşların;

- Kiralanması neticesinde elde edilen kazanç ve iratların,

- Devri veya satışı neticesinde elde edilen kazançların,

- Türkiye'de seri üretime tabi tutularak pazarlanmaları halinde elde edilen kazançların,

- Türkiye'de gerçekleştirilen üretim sürecinde kullanılması sonucu üretilen ürünlerin satışından elde edilen kazançların patentli veya faydalı model belgeli buluşa atfedilen kısmının,

% 50'si, 1 Ocak 2015 tarihinden itibaren kurumlar vergisinden müstesnadır.

Bu istisnanın uygulanmasında temel şart, kazanç ve iradın elde edildiği buluşlara ilişkin araştırma, geliştirme ve yenilik faaliyetleri ile yazılım faaliyetlerinin Türkiye'de gerçekleştirilmiş olmasıdır.

Buluşla yönelik hakların ihlal edilmesi neticesinde elde edilen gelirler ile buluş nedeniyle alınan sigorta veya diğer tazminatlar da istisna kapsamındadır.

- **İstisnadan yararlanacak olanlar**

Bu istisnadan tam ve dar mükellef olup olmadıklarına bakılmaksızın tüm kurumlar vergisi mükellefleri ile gelir vergisi mükellefleri yararlanabilecektir.

- **İstisnadan yararlanma şartları**

Bu istisnanın uygulanabilmesinin şartları Tebliğ'de aşağıdaki şekilde sıralanmıştır.

1. Buluşlara ilişkin araştırma, geliştirme ve yenilik faaliyetleri ile yazılım faaliyetlerinin Türkiye'de gerçekleştirilmesi,
2. İncelemeli sistemle patent veya olumlu araştırma raporu sonucunda faydalı model belgesi alınması,
3. İstisna uygulamasından yararlanacak kişilerden olunması,

3.1.İstisnadan yararlanacak kişilerin 551 sayılı patent haklarının korunması hakkında kanun hükmünde kararname belirtilen nitelikleri taşıması,

3.2.Patent veya faydalı model belgesi üzerinde tekel niteliğinde özel bir ruhsata sahip olunması

4. **Değerleme raporu düzenlenmesi**

İstisnadan yararlanılacak ilk yıl, oluşturacağı katma değer dikkate alınarak buluşun devri veya satışı halindeki değerinin tespitine yönelik olarak Maliye Bakanlığı tarafından değerlendirme raporu düzenlenmesi şarttır.

5. **Patent veya faydalı model belgesi için sağlanan koruma süresinin aşılmamış olması**

İncelemeli sistemle verilen patentlerde koruma süresi, TPE'ye başvuru tarihinden itibaren en fazla 20 yıl, araştırma raporu sonucunda alınan faydalı model belgelerinde ise koruma süresi TPE'ye başvuru tarihinden itibaren en fazla 10 yıldır.

İncelemesiz sistem ile verilen patentlerde koruma süresi 7 yıl olup bu süre sona ermeden patent sahibinin talebi üzerine yapılan inceleme sonucunda, incelemeli sistemle patent verilmesi halinde, incelemeli sistemle patent verildiği tarihten itibaren kalan koruma süresinin sonuna kadar elde edilen kazanç ve iratlar için istisnadan yararlanılabilecektir.

- **İstisna uygulaması**

İstisna uygulamasına ilk defa konu edilecek patentli veya faydalı model belgeli buluşlarla ilgili olarak değerlendirme raporunun düzenlenmesi amacıyla, patent veya faydalı model belgesi sahipleri tarafından, 1 seri numaralı KV Genel Tebliği'nin 3 numaralı ekinde yer alan formata göre hazırlanacak ön değerlendirme raporuyla Gelir İdaresi Başkanlığına başvurulması gerekmektedir.

Mükellefler, patentli veya faydalı model belgeli buluşlarından 1/1/2015 tarihinden itibaren elde ettikleri kazanç ve iratları için, değerlendirme raporunun düzenlenmesinden ve istisnadan yararlanılacak azami tutarın kati olarak tespit edilmesinden sonra, istisnadan yararlanmaya başlayabileceklerdir. Ancak, dileyen mükelleflerin, hazırladıkları söz konusu ön değerlendirme

raporunda yer verdikleri tahmini değeri dikkate almak suretiyle Gelir İdaresi Başkanlığına başvuru yaptıkları tarihten itibaren istisnadan yararlanabilmeleri mümkündür.

Ön değerlendirme raporunda yer verilen tahmini değer dikkate alınarak yararlanılan toplam istisna tutarının, düzenlenen değerlendirme raporunda patent veya faydalı model belgesine ilişkin tespit edilen değere göre mükellef bazında yararlanılabilecek azami istisna tutarından fazla olması halinde, haksız yere yararlanılan tutarlar nedeniyle zamanında tahakkuk ettirilmeyen vergiler vergi ziyası cezası ve gecikme faizi ile birlikte mükelleflerden aranacaktır.

- **Değer tespiti**

Ön değerlendirme raporunda, patentli veya faydalı model belgeli buluşlar için aşağıdaki yöntemlere göre ayrı ayrı tespit edilecek değerlere ve bu değerlerin tespitine ilişkin hesaplamalara yer verilecektir. Mükellefler tarafından, bu değerlerden hangisinin tercih edildiği ve tercih edilme nedenleri ön değerlendirme raporunda ayrıca belirtilecektir. Söz konusu yöntemler aşağıdaki gibi sıralanmış ve tebliğde her biri ayrı ayrı açıklanmıştır.

- a. Maliyet bazlı yöntemler,
- b. Pazar (piyasa) yöntemi,
- c. Gelir bazlı yöntemler,
- d. Diğer değerlendirme yöntemleri.

- **Değerleme raporu**

Mükelleflerin başvuruları değerlendirme raporunun düzenlenmesi amacıyla Vergi Denetim Kurulu Başkanlığına iletilecek olup istisnadan yararlanılacak ilk yıl, buluşun oluşturacağı katma değer dikkate alınarak devir veya satış halindeki değerinin tespitine yönelik değerlendirme raporu vergi müfettişleri tarafından düzenlenecektir.

- **İstisna kazancın tespiti**

Her bir mükellef tarafından yararlanılabilecek istisna tutarı; değerlendirme raporunda belirtilen bedelin % 50'sini, bu madde kapsamında yararlanılabilecek toplam kurumlar vergisi istisna tutarı ise değerlendirme raporunda belirtilen bedelin % 100'ünü aşamayacaktır. Tebliğ'de bu hesaplamaların nasıl yapılacağına ilişkin örnekler bulunmaktadır

1.Buluşun üretim sürecinde kullanılması halinde kazancın tespiti

Buluşun üretim sürecinde kullanılması sonucu üretilen ürünlerin satışından elde edilen kazançların, patentli veya faydalı model belgeli buluşa atfedilen kısmı, ayrıştırılmak suretiyle transfer fiyatlandırması esaslarına göre tespit edilecektir.

- **Tevkifat uygulaması**

İstisna uygulaması, patent veya faydalı model belgesi alınan buluş dolayısıyla elde edilen kazanç ve iratlar üzerinden vergi kesintisi yapılmasına engel teşkil etmeyecektir.

Ancak, istisnadan yararlanılabilecek serbest meslek kazançları ile gayrimenkul sermaye iratları üzerinden yapılacak vergi kesintisi % 50 indirimli olarak uygulanacaktır. Kazanç ve iratları kesinti yoluyla vergilenen ve beyanname vermesi gerekmeyen mükellefler için indirimli vergi kesintisi en fazla 5 yıl süre ile uygulanabilecektir.

- **Diğer Hususlar**

1. 01.01. 2015'ten önce tescil edilmiş buluşların durumu

1/1/2015 tarihinden önce alınan ve koruma süresi henüz dolmamış olan patent veya faydalı model belgelerine ilişkin buluşlardan 1/1/2015 tarihinden itibaren kalan koruma süresince elde edilen kazanç ve iratlar için istisnadan yararlanılabilecektir. .

2. Sınai mülkiyet hakkının devredilmesi, satılması veya kiralanması işlemlerinin tescili

Patent veya faydalı model belgesinin devredilmesi, satılması veya inhisari lisans verilmesi dahil kiralanması durumlarında bu istisnadan yararlanılabilmesi için devir, satış veya kiralama işlemlerinin TPE tarafından tutulan Sicile tescil edilmesi gerekmektedir.

Patent veya faydalı model belgesini devralanlar, satın alanlar veya inhisari lisans sahipleri, şartların sağlanması kaydıyla, bu işlemlerin Sicile tescil edildiği tarihten itibaren istisnadan yararlanabileceklerdir.

3. Araştırma, geliştirme ve yenilik faaliyetleri ile yazılım faaliyetlerinin bir kısmının veya tamamının yurt dışında gerçekleştirilmesi

Araştırma, geliştirme ve yenilik faaliyetleri ile yazılım faaliyetlerinin bir kısmının yurt dışında yapılması veya yurt dışındaki gerçek kişiler ile kurum ve kuruluşlardan mesleki veya teknik destek, danışmanlık hizmeti ve diğer hizmetler alınması veya bunlara analiz yaptırılması gibi hallerde, araştırma, geliştirme ve yenilik faaliyetleri ile yazılım faaliyetlerinin sadece Türkiye'de gerçekleştirilen kısmına isabet eden tutarla sınırlı olmak üzere istisnadan yararlanılabilecektir.

4. Patent veya faydalı model belgesinin geriye dönük olarak hükümsüz sayılması

Yetkili mahkemeler tarafından patent veya faydalı model belgesinin hükümsüzlüğüne karar verilmesi halinde, kararın sonuçları geçmişe etkili olacağından, bu patent veya faydalı model belgelerine konu buluşlardan elde edilen kazanç ve iratlar için uygulanan istisna dolayısıyla zamanında tahakkuk ettirilmeyen vergiler, vergi ziyayı cezası ve gecikme faizi ile birlikte tahsil edilecektir.

Konu hakkındaki diğer detaylar Kurumlar Vergisi 8 Seri Numaralı Genel tebliğinde açıklanmıştır.

Saygılarımızla.